

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 2. Exemplar conversorum ex audita. Alia Exempla ex variis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Occide. Act. 10. 13. S. Hieronymus, vel quisquis est author, in Thr. c. 3. cenſet: Petro, quaſi Capitū Eccleſiæ, dictum eſſe de Gentibus: *maſſa, & manduca*: id eſt, vetuſtatem eorum contere, & in corpus Eccleſiæ, ac tua membra, converte. Comparat Petrum leoni, qui quaſi rex animalium, ea maſcat, & comedit; & leona; id eſt, Eccleſiæ, ea tranſcribit. Unde S. Greg. 18. mor. c. 20. ipſi primo Paſtori quaſi huius leonæ ori, dicitur: *maſſa, & manduca*. Quod maſcatur, à vita occiditur; id verò, quod comeditur, in comedentis corpore commutatur. *Maſſa* ergo, & *manduca*, dicitur; id eſt: à peccato eos, qui vivunt, interſice; & à ſeipſis illos in tua membra converte. Corn. hic.

Mortui eſtis, & vita veſtra eſt abſcondita cum Chriſto in Deo. Coloſſ. 3. 3. id eſt, per Baptiſmum, morum converſione, & vitæ mutatione; mortui eſtis Mundo, Carni, peccatis; imò mortui eſtis vobis ipſis: quia jam non eſtis, quod eratis antea. Tunc mors erat, nunc vita. S. Anſelmus; mortuus eſt Saulus perfequens Chriſtianos; reſurrexit eorum amator: mortua eſt iniquitas in Saulo; reſurrexit ſanctitas in Paulo, Sylv. in Apoc. I. q. 74.

Et poſuit de xteram ſuam ſuper me. Apoc. I. 17. id eſt, cecidit me præ timore cadentem, & confortavit me. Id ib.

Immutatio converſionis portio cujuſdam comprehenditur mortis. Tertull. lib. de Trinit.

§. II.

Exempla Converſorum ex auditu.

Lavamini, mundi eſtote. II. I. 16. Hæc verba audiens legi in templo fornicator quidam, compunctus, converſus eſt; planèque vitam inceſtam in caſtam mutavit. Corn. hic.

Subter te ſternetur vinea, & operimentum tuum erunt vermes. II. 14. 11. Sæcularis ille, de quo Platus l. 3. de bono ſtat. Relig. c. ult. cum in deliciis mollem vitam ageret, ac nullum ſibi de converſione verbum fieri pateretur; Religioſus quidam eum comiter inviſens, ad extremum in digreſſu ſeis, inquit, quis poſt mortem erit lectus tuus? docebit te Iſaías: *ſubter te ſternetur &c.* Qui verſus eum ita pupugit; ut jam nihil aliud, quam vermes illos, & tineas, animò volvere poſſet. Quin etiam, cum moleſtam hanc recordationem ludis variis, & æqualium ſociis, abſtergere conaretur; ita nihil proficiebat, ut potius magis, ac magis, inſingeretur. Quare hoc reputans: ſi ipſa cogitatio illius poenæ tam erat intolerabilis; quanto intolerabilior futura erit ipſa poena. Manus denique dedit Deo, ſequè in religione dicavit. Corn. hic.

Penitentiam agite, appropinquavit enim regnum cælorum. Matth. 3. 2. Mimus, nomine Babylas, luxurioſe cum duabus concubinis vivebat; agens omnia, quæ illi demon ſuggeſtiter. Die quædam ingrediens Eccleſiam audivit ex Evangelio: *penitentiam agite &c.* Compunctus, & templò egreſſus, concubinis valedicens monachus factus; quò & illa converſa. Joan. Moſchus c. 32. prati ſpir.

Beati qui lugent. Matth. 5. 5. S. Simeon Stylita, hæc in templo auditæ beatitudinè, ex ovium paſtore converſus. Boll. 5. Jan.

Polyanth. Sac. Tom. I.

Qui amat patrem, aut matrem, plus quam me &c. Matth. 10. 37. S. Conon adoleſcens hæc ex Evangeliiſ audiens, permotus monaſticum habitum ſuſcepit. Boll. 28. Martii.

Si vis perfectus eſſe, vade, & vende quæ habes. Matth. 19. 21. audiens hæc S. Conſtantius Comes apud Brixiam in Italia, qui primum militiæ operam dedit, cum perpenderet, & opulentus eſſet; ſpiritalibus divitiis cœpit intendere. Boll. 12. Febr.

Omnia, quæcumq; habes, vende, & veni, ſequere me. Luc. 18. 22. hæc S. Antonius Magnus, dum tempore Miſſæ, cui devotè interfuit, decantari audivit, converſus.

Ecce video cælos apertos. Act. 7. 55. Moneta, celeberrimus Bononiæ Doctör, ad capeſcendum S. Dominici inſtitutum permotus cujuſdam ex eo concionatoris, hæc verba S. Stephani explicantis, voce dicentis: Ecce nunc cæli aperti ſunt volentibus introire; ſed mox in æternum clauduntur iſis, qui hoc vitæ, & bene agendi, tempus neglexerint. Ità Chronica Ord. S. Dom. p. 1. l. 1. c. 37.

Alia Exempla ex variis.

S. Julianus cum Baſiliſſa deſponſatus, & in thalamum ſponſæ introductus, miram uterque liſiorum, & roſarum in eo hyemali tempore odorati ſunt fragrantiam: quæ ita delibuti, ut ſtatuerent, ſimul virginitatem ſervare. Mortuis utriusque parentibus, de hæreditate monaſterium conſtruunt, totosque ſe dedunt bono animarum. Non erat, qui poſſet audire verbum de ore S. Juliani, ut aliquā morâ recineretur converti ad Dominum, factusque decem millium monachorum Pater. Boll. 9. Jan.

B. Joannes de Deo fundator Ordinis de hoſpitalitate, concionante Joanne Avilâ commotus, poenitentiam agit publicè, ſolo ſternitur, caput humo, & parieti allidit; capillos, barbæque vellit; ſaltuatim cum clamoribus civitatem ingreſſus proſtulo illuditur, ſeſe omnibus expoliatur veſtibus &c. in acervum luti ſe conjicit; inde egreſſus, & commaculatus, à pueris lutò, lapidibusque impetitur; trahitur ad hoſpitale; ſæpe manibus, pedibusque, ligatis durè flagellatur; Curatores Noſocomii de variis delictis inculſatos aſperiores ſibi reddit. Avilâ Joannem ſolatur, acta ejus probat, amentia tandem larvam deponens incipit miniſtrare infirmis, peregrinationem inſtituit ſine calceis, ſine pileo, ac malè veſtitus; Granatæ xenodochium inſtruit, ægros juvat. Boll. 8. Martij.

B. Torellius Puppius Solitarius in Hetruria, mortuis parentibus, piè ab illis educatus, adhæſit parvæ ſocietati, à bono propoſito deſectens, Animi cauſa deambulabat cum ſuis æqualibus; cum gallus è vicino loco ad brachium ejus advolat, tæque canit. Stupuit, &, quaſi diviſa voce percuſſus, reſpuit. Quinquaginta annis in cella, & vitâ ſolitariâ exactis, mors ejus miraculoſò campanarum pulſu innotuit. Boll. 16. Martij.

Stultum infirmum ſolabatur ipſius dominus dicens: ſpera in Deo; ibis ad cælum: cui ille ſemper reſpondit, nolo illuc ire; à quo cum tandem quæreret, quare nollet illuc ire? reſpondit: quia volo ire ad Infernum. quare? quia diligo te; & ſicut fui tecum in vita, ita tecum volo eſſe poſt mortem: &

A 22 2

quia

quia tu ibis ad Infernum, ita & ego volo, ratione societatis. Cui Dominus: quomodo scis, quod ego illuc vadam? quia tota patria, respondit, sic loquitur, quod sis pessimus homo, & ideo iturus ad Infernum. Compunctus se correxit. Summa prædicant. Conversio.

§. III.

Exempla Conversorum per visum.

CAtharina de Sandaval nobilis, decimum quartum annum jam egressa; formâ, & opibus, clarior; nuptias, quasunque ei Pater suus gereret, velut se indignas, repudiabat. Cum ecce fortuito in effigiem Crucifixi oculos conjicit, cui imminabat titulus J. N. R. J. inharere verbis, quid amabile nomen portenderet? quis Nazarenus flosculus? quæ regis dignitas? quæ cœcitas Judæorum? quid ipse pro se? quid illa hætenus pro illo? quàm vita ejus dissona à sua? Si omnes, qui fornicantur abs te, Regum optime, peribunt, quò misera deveniam? Teipset, hostibus adhæsi; prohi scelus! Hæc inter mirè illustrata, accensa, mutata, pati avida; cum animo mutat vestes, mortificationi sese dedit, precationi per noctes intenta, Carmelitans se adjunxit. Francisc. Ribera l. 3. de vita S. Theresiæ.

Joannes Roberti in historia S. Huberti narrat: illum, cum famulorum, & canum, grege ad venationem profectum, insignis magnitudinis cervum vidisse; in cujus cornuum medio apparuit Crucifixus, qui dixit: Quamdiu, ô Huberte! quamdiu in captandis feris occupabere? semperne ignorabis? te ideo esse conditum, ut Deum tuum cognoscas, illum ames, eoque in æternum potiaris? Ecce ergo saluti tuæ concessum tempus ita nullò tuò commodò, profundis? Cecidit Hubertus cum Saulo exclamans: Domine, quid &c. Ad Lambertum missus pro Catechesi.

In annuis Collegij Monasteriensis An. 1599. Acatolica mulier Mundo muliebri addictissima, duos filios disciplina nostræ tradiderat: qui videntes matrem ad speculum sese curiosius comentem quotidie, Crucifixi iconè materno speculo appenderunt. Quò spectaculo illa permota, atque in Salvatore vulnerato, quasi in crystallo, fœditatē suam confpicata, vitæ prioris pertæsa, hæresim ejuravit, moresque composuit.

S. Fulgentius Ruspensis Ep. nobili genere ortus in juventute Præfecturam Sæcularem adeptus; dum monasteria frequentius visitat, mores religiosos observat; in hæc verba prorupit: cur, obsecro, sine spe futurorum bonorum laboramus in sæculo? quid aliquando nobis præstare poterit Mundus? Si gaudere desideramus, (licet melius sit bene flere, quàm male gaudere) quantò melius tamen gaudent, quorum sic in Deum tranquillata est conscientia; qui nihil timent, nisi peccata. Imitemur tam laudabiles viros; abiciamus pristinos mores; & mutemus labores. Nitebamur prius inter amicos nobiles; nitamur modò interfervos Dei pauperes effici pauperiores. Si coacti sumus exigere debitores, conemur modò convertere peccatores. Monachus factus matrem ante monasterium ejulantem, non audit &c. Boll. l. Jan.

S. Liberata, & Faustina, virgines sorores nobili stemmate ortæ viderant mulierem quandam inconsolabiliter conjugis mortem lacrymantem: statuerunt igitur à conjugio abstinere, & sanctius vitæ institutum arripere. Boll. 18. Jan.

Dositheus, cum juvenis esset mundo deditus, conversus est, visâ picturâ infernalium tormentorum. Boll. 23. Febr.

B. Jacoponus, in Sæculo vir nobilis, Juris Doctor, celebrisque Causarum Patronus; sed superbus, avarus, & vanitatum Mundi mancipium: cum uxorem suam in ludis publicis ruinâ theatri oppressam, asperò ad carnem ciliçio indutam, deprehendisset; tam subito ejus casu, quàm asperitate vitæ, compunctus, Sæculo valedicens, ordinem S. Francisci ingressus, mirus exiit sui, vanitatumque, contemptor. Annò Domini 1300. Raderus in vita.

Aderat morienti homo nobilis, at libidine infamis. Hic inspecta viri sancti sub mortem horribili lucâ, tanquam si in imagine arcani judicii actionem vidisset; summum repente sensit dolorem, ob vitæ prioris impuritatem. Nec differenda ratus sanctiora consilia; Sacerdotem, qui moribundo adfuit, mox à funere abduxit, & magnâ vi lacrymarum peccata expunxit. Drexel. trib. Chr. l. 2. c. 5. §. 2.

Refertur de Concionatore Franciscano Parisiis, qui solebat quotannis egredi ad quandam civitatem, causâ prædicandi in Quadragesima. In illa civitate innotuit Domicellæ, non integræ famæ; interdum eam invisebat; eâ spe, ut eam à dissoluta vita retraheret; licet parum proficiens. Sub finem Quadragesimæ ei valedicens, ab ea rogatus est: ut proximâ vice, cum rediturus esset ad conciones, speculum ei adferret, qualia multa essent Parisiis. Ille se facturum promissit. Cumq; reverteretur, convocatâ omni familiâ, obtulit ei domicellæ alterius calvariam dicens: speculum petisti. En tibi clarissimum speculum, caput talis Domicellæ N. quæ paucis abhinc annis talis erat, qualis tu modò leviuscula in lusuibus, & tripudiis. Et talis tu brevi eris, qualis illa nunc est. Hoc aspectu, & commotione, compuncta dimisit vana, seque correxit. Henric. Jonghen in Dedic. Ecclesiæ S. J.

§. IV.

Conversi ex devota lectione.

Incidit, ut diceret Politianus, nescio quando se & tres alios contubernales suos, nimirum apud Treviros, cum Imperator pomeridiano Circensium spectaculo teneretur, exiisse deambulatum in hortos muris contiguos, atque illic, ut fortè combinati spatiabantur; unum secum seorsum, & alios duos seorsum, pariterque digressos; sed illos vagabundos irruisse in quandam calam, ubi habitabant quidam servi Dei; & invenisse ibi scriptam vitam Antonij. Quam legere cepit unus eorum; & mirati, & accendi, & inter legendum meditari arripere talem vitam; & relicta militiâ sæculari servire Deo. Conjecit oculos in amicū, & ait ei: Dic, quæso te, omnibus istis laboribus nostris, quò ambimus pervenire? quid quærimus? cujus rei causâ militamus?

major-